

UZASADNIENIE

W pozwie z 14 marca 2019 r. P. D. wniosła o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 55 000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci matki wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 6 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty, zasądzenie kwoty 5 550 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia stronie przeciwnej odpisu pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu poniesionych kosztów podróży.

Nadto syn powódki A. H. wniósł o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 25 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci osoby najbliższej - babki wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia doręczenia stronie przeciwnej odpisu pozwu do dnia zapłaty

Każdy z powodów wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

(pozew, k. 4-11)

W odpowiedzi na pozew, pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości, wskazując, że zadośćuczynienie zostało wypłacone, zaś koszty podróży kwestionuje w całości i wskazuje że nie zostały udowodnione.

(odpowiedź na pozew, k.97-99)

Na rozprawie w dniu 9 września 2019 roku powódka cofnęła powództwo w zakresie kosztów podróży ze zrzeczeniem się roszczenia.

(protokół, k. 118)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 17 września 2018 r. w miejscowości B. (gmina S.) na trasie S.-G., doszło do wypadku komunikacyjnego, w wyniku którego śmierć poniosła matka i babka powodów - D. D..

Sprawcą zdarzenia był A. P., kierujący pojazdem marki M. (...), o nr rej. (...), który z nieznanых przyczyn zjechał na przeciwległy pas ruchu wskutek czego zderzył się z jadącym w kierunku G. pojazdem marki M. (...).

Bezpośrednio po zdarzeniu, D. D. została przetransportowana do Szpitala im. (...) w Ł., gdzie w dniu 9 października 2018 r. wskutek odniesionych w dniu 17 września 2018 r. obrażeń ciała zmarła.

W momencie wypadku pojazd sprawcy był ubezpieczony w zakresie polisy OC w (...) S.A. z siedzibą w W..

(akt zgonu k.16,notatka k.20-21,karta informacyjna k.22-24,25-36,37,okoliczności bezsporne)

W dniu 29 października 2018 r. P. D. zgłosiła w swoim imieniu szkodę pozwanemu.

(zgłoszenie szkody k.41-44,dowód doręczenia k.45-46)

W toku postępowania likwidacyjnego pozwany decyzją z dnia 28 stycznia 2019 r. uznał swoją odpowiedzialność za powstałą szkodę. W związku z powyższym przyznał P. D. kwotę 25 000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę po śmierci osoby najbliższej tj. matki oraz wypłacił kwotę 430 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. pismo pozwanego z dnia 28 stycznia 2019 r.

(decyzja k.48)

W dniu 1 marca 2019 r. powódka zgłosiła szkodę pozwanemu w imieniu swojego małoletniego syna A. H..

(zgłoszenie szkody k.50-52)

P. D. była wychowywana przez matkę, ponieważ jej rodzice rozwiedli się kiedy miała cztery lata. W 1999 roku matka powódki związała się z J. M..

W marcu 2013 r. powódka zrezygnowała ze studiów i wyjechała do Wielkiej Brytanii Tam poznała partnera i postanowili zostać na stałe. Przed wyjazdem mieszkała z matką, jej partnerem i babcią. Jej ojciec zmarł w 2011 roku. Rodzince rozwiedli się 7-8 lat wcześniej, ale powódka miała bliskie relacje z ojcem. Spotykała się z nim w weekendy, spędzała z nim wakacje. Powódka od czasu wyjazdu w Polsce była 5-6 razy. We (...) urodził się syn powódki A.. Po urodzeniu syna powódka była w Polsce około maja, czerwca 2017 r. Była przez dwa miesiące, mieszka u matki. Syn miał wtedy niecały rok, był niemowlęciem, zaczynał raczkować. W 2018 roku powódka z rodziną nie była w Polsce, zmieniała wtedy pracę, zmieniała dom. Nie było jej stać na bilety.

Po śmierci matki powódka przyleciała z partnerem i dzieckiem dopiero na pogrzeb matki. Miała problemy z przylotem, ponieważ trwała procedura wyrobienia paszportu. O wypadku powódka dowiedziała się od kolegi. Po przyjęciu do szpitalu matka powódki była przytomna. Miała zabieg operacyjny po którym była wprowadzona w śpiączkę farmakologiczną, nie odzyskała przytomności i zmarła po 3 tygodniach. Powódka próbowała wtedy przylecieć do Polski, była w ambasadzie. Dostała paszport tymczasowy na 3 miesiące dopiero po zgonie matki.

Po powrocie do Anglii powódka pokazywała synowi zdjęcia babci, mówiła że babcia odeszła. Powódce było ciężko po śmierci matki. Nie podejmowała leczenia. Wróciła do pracy tydzień po powrocie z Polski. Była u lekarza, miałam badania, ponieważ źle się czuła. Powiedziano, że wszystko jest dobrze, że może być to wynikiem stresu. Dostała receptę, ale leków nie wykupiła.

W czasie pobytu za granicą, powódka była w stałym kontakcie z matką. Zazwyczaj rozmawiały przed wyjazdem powódki do pracy. Matka powódki była osobą rodzinną, ugodową, nie było między nią a powódką konfliktów. Powódka z rodziną nie jeździła na wakacje. Matka także jej nie odwiedzała. Mimo to więź matki i córki była silna. Matka powódki tęskniła za córką, interesowała się jej losem i losem wnuka. Nie mogła latać, miała problem z żyłakami, bała się, że lot może przysporzyć jej problemów. Matka wspierała powódkę w wychowaniu syna. Dawała jej rady. Kiedy powódka jest w Polsce, odwiedza grób matki wraz z synem. Nie ma rodzeństwa. Z rodziny ma babcię, ale uważa że jest to innego rodzaju więź. Od śmierci matki była w Polsce cztery razy.

(korespondencja k.53-82, zeznania św. K. H. k.114v-115, zeznania św. K. K. k.116-116v, zeznania św. A. O. k.116v-117, zeznania powódki k.118-119)

Sąd oddalił wnioski dowodowe powodów o załączenie akt postępowania karnego, wobec tego że zasada odpowiedzialności nie była przez pozwanego kwestionowana. Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, wobec tego że ocena przebiegu procesu żałoby nie wymaga wiadomości specjalnych i leży w kompetencji sądu, a nie biegłego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Żądania powodów, w zakresie zadośćuczynienia oparte zostały o art. 446 § 4 k.c. Zgodnie z tym przepisem, w zw. z art. 446 § 4 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego sąd, może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Strona pozwana nie kwestionowała podstawy odpowiedzialności za skutki wypadku, uznała swoją odpowiedzialność co do zasady.

Przechodząc do oceny zasadności zgłoszonego żądania zasądzenia zadośćuczynienia oraz jego wysokości stwierdzić należy, że celem tego roszczenia, będącego dodatkowym obok odszkodowania z art. 446 § 3 k.c., jest kompensata

doznanej krzywdy, w szczególności cierpienia, bólu i poczucia osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. W literaturze zwraca się uwagę, że na rozmiar krzywdy mają wpływ przede wszystkim dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, stopień w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy oraz wiek pokrzywdzonego.

Dodać należy, że zadośćuczynienie określone w art. 446 § 4 k.c. jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, a ta w istocie nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Rozmiar zadośćuczynienia może być natomiast odnoszony do stopy życiowej społeczeństwa, która, mając charakter tylko uzupełniający i może ograniczać wysokość zadośćuczynienia tak, by jego przyznanie nie prowadziło do wzbogacenia osoby uprawnionej, nie może jednak pozbawić zadośćuczynienia jego zasadniczej funkcji kompensacyjnej i eliminować innych czynników kształtujących jego wymiar. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 10 października 2012 r., sygn. akt I ACa 439/12, opubl. w LEX nr 1223149; Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 16 maja 2012 r., I ACa 301/12, opubl. w LEX nr 1213847; Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2012 r., IV CSK 416/11, opubl. w LEX nr 1212823).

Podkreślenia wymaga, że niewątpliwie śmierć osoby bliskiej jest jednym z najcięższych doświadczeń i powodować może poważne cierpienia. Zadośćuczynienie jest formą rekompensaty pieniężnej z tytułu szkody niemajątkowej i obejmuje swym zakresem wszystkie cierpienia fizyczne i psychiczne związane ze śmiercią osoby bliskiej, zarówno już doznane, jak i te, które mogą powstać w przyszłości. Ma w swej istocie ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć związanych z nagłą stratą najbliższej osoby. Dzięki niemu winna zostać przywrócona równowaga, zachwiana wskutek popełnienia przez sprawcę czynu niedozwolonego. Ma ono charakter całościowy i winno stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość. Wielkość zadośćuczynienia zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy w tym rozmiaru doznanych cierpień, ich intensywności, trwałości czy nieodwracalnego charakteru. Przy ustalaniu rozmiaru cierpień i ujemnych doznań psychicznych powinny być uwzględniane zobiektywizowane kryteria oceny, jednakże w relacji do indywidualnych okoliczności danego przypadku. Od osoby odpowiedzialnej za szkodę poszkodowany winien otrzymać sumę pieniężną, o tyle w danych okolicznościach odpowiednią, by mógł za jej pomocą zatrzeć lub złagodzić poczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 20 kwietnia 2016 r. I ACa 1535/15, Legalis Numer 1470110).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, wypada w pierwszej kolejności zauważyć, iż niewątpliwie powodowie byli najbliższymi członkami rodziny zmarłej. W orzecznictwie przyjmuje się, że o tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie z powinowactwa (zob. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r. III CSK 279/10 opubl. w LEX nr 898254).

Jak wykazało przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, powódkę łączyła bliska więź uczuciowa ze zmarłą mimo, że od wielu lat przebywała za granicą.

Analizując ustalony w przedmiotowej sprawie stan faktyczny nie ulega wątpliwości, iż pomiędzy matką a córką istniała silna, pozytywna więź emocjonalna.

Co do zasady zatem żądanie zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią D. D. jest uzasadnione.

Jak wyżej wspomniano, wysokość zadośćuczynienia została pozostawiona przez ustawodawcę uznaniu sądu, z pomocniczym uwzględnieniem stosunków majątkowych w społeczeństwie, winna odzwierciedlać rozmiar i intensywność krzywdy. Przy czym jakkolwiek krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej trudno jest ocenić i wyrazić w formie pieniężnej, to jednak ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych. Przyjęcie powyższego założenia oznacza, że miarą cierpienia wywołanego nagłą śmiercią osoby najbliższej mogą być tylko okoliczności zewnętrzne, które dadzą się w jakiś sposób zweryfikować i ocenić.

W przedmiotowej sprawie Sąd określił kwoty zadośćuczynienia mając na uwadze naturalną bliskość relacji. Nie ulega bowiem wątpliwości, że oceniając według kryteriów obiektywnych, trzeba stwierdzić, iż krzywda wywołana śmiercią matki, jest jedną z najbardziej dotkliwych z uwagi na rodzaj i siłę więzów rodzinnych oraz rolę pełnioną w rodzinie. Krzywda jest tym bardziej dotkliwa, gdy śmierć następuje nagle, nieoczekiwanie, na skutek zawnionego zachowania się innej osoby.

Wysokość zadośćuczynienia ustala sąd mając na uwadze indywidualne okoliczności danej sprawy oraz porównując je do spraw podobnych i przeciętnej stopy życiowej (podobnie-wyrok SA w Łodzi z dnia 12 maja 2016 r. w sprawie I ACa 1688/15, Legalis 1473217).

Gdy chodzi o roszczenie zgłoszone przez małoletniego A. H., stwierdzić należy w pierwszym rzędzie, iż z uwagi na wiek dziecka nie było możliwe nawiązanie rzeczywistych emocjonalnych relacji pomiędzy zmarłą a wnukiem. Dziecko było w okresie niemowlęcym, kiedy miało jedyny faktyczny kontakt z babcią przez okres dwóch miesięcy, kiedy powódka przebywała w Polsce w okresie urlopu macierzyńskiego.

Dlatego krzywdę powoda należało ocenić w kontekście możliwych przyszłych relacji z babcią. Decyzje rodziców dziecka co do pozostawania w Wielkiej Brytanii determinują ocenę, że nie było widoków na nawiązanie bliskich osobistych relacji pomiędzy wnukiem a babcią. Nadto brak zstępnego rodzica, nie wpływa na rozwój i kształtowanie emocjonalne dziecka. Z uwagi na wiek dziecka, trudno powiedzieć o realnej możliwości odczuwania cierpienia po śmierci babci, ponieważ dzieci tym wieku nie rozumieją pojęcia śmierci. Dlatego w tym wypadku można wziąć pod uwagę jedynie utratę więzi rodzinnej.

Mając na uwadze powyższe kryteria za adekwatne zadośćuczynienie Sąd uznał kwotę 80.000 zł i kwotę 8.000zł na rzecz małoletniego powoda. Mając na uwadze fakt wypłacenia w postępowaniu likwidacyjnym kwoty 25.000 zł, zasądzeniu podlegała kwota 55.000 zł.

W pozostałej części powództwo powoda podlegało oddaleniu.

O należnych odsetkach Sąd orzekł na podstawie art.481k.c.

W zakresie cofniętego powództwa, sąd umorzył postępowanie na podstawie art.355§1k.p.c. w zw. z art.203§4k.p.c.

Z uwagi na to, że żądanie powódki nie zostało uwzględnione w całości, Sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo. O kosztach wynagrodzenia pełnomocników stron, sąd orzekł na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych

z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804 z późn. zm.)

Zważywszy na wiek powoda i jego stan majątkowy, sąd odstąpił od obciążenia go kosztami należnymi pozwanemu.